

CRÒNICA: Europa 2026, una polifonia de veus en la cruïlla de la història

En un moment en què el pensament crític sembla assetjat per la immediatesa, l'Associació de Ciutadania i Comunicació (**ACICOM**) va tornar a obrir les seues portes per a una nova «Conversa Oberta». Sota el títol d'**Europa 2026**, la sessió no buscava el consens tancat, sinó el foment d'una visió polièdrica on les idees «fora de la caixa» permeteren analitzar els reptes d'un continent que navega entre la seua herència ètica i les dures realitats de la geopolítica actual.

La contradicció de la defensa i el «desert moral»

El debat va arrancar amb una anàlisi incisiu sobre la seguretat. Es va plantejar que Europa viu en un esquema de normes que ja no funcionen en un món on actors com Rússia o gegants tecnològics ignoren els «semàfors» internacionals. S'hi va descriure una Europa desorientada, que ha de triar entre el seu pacifisme fundacional o una **reindustrialització militar** forçada per les noves formes de guerra (drons, fibra òptica i intel·ligència artificial).

Aquesta «trista situació» va posar sobre la taula la necessitat d'**espavilar** i de plantejar si la Unió Europea —que no és tota Europa— ha de caminar cap a un model federal per a sobreviure. Tanmateix, aquesta pulsio militarista va ser contrastada amb la denúncia d'una «**Europa Fortalesa**» que, segons algunes veus, pateix una profunda «misèria moral» en les seues polítiques migratòries, utilitzant la cooperació internacional com un xantatge de control de fronteres.

Feminisme, desigualtat i el barri com a espall

Un dels punts més reivindicats va ser la manca d'una visió **feminista transversal** en la política europea. Es va criticar que el feminisme s'utilitze sovint com un «rentat de cara» sense abordar les desigualtats estructurals que es pateixen en barris com el d'**Orrriols**, on la convivència de diverses cultures posa de manifest les mancances de l'estat del benestar.

La conversa també va disseccionar la «secessió dels rics» i la pèrdua d'ètica en la tributació. Es va debatre sobre el model de **Xina**, on el capitalisme d'estat permet intervencions discrecionals sobre les grans fortunes per a forçar la prosperitat comuna, en contrast amb la lentitud burocràtica i el «neofeudalisme tecnològic» que permet a figures com Musk o els propietaris de Telegram desafiar governs democràtics.

L'alimentació i el «Parlament del Coneixement»

La conversa va introduir una nota d'innovació sistèmica en parlar de l'alimentació no només com a nutrició, sinó com una eina estratègica i un dret humà. La seua proposta d'un «**Parlament del Coneixement**» busca trencar l'especialització excessiva de la política, incorporant antropòlegs, sociòlegs i filòsofs per a dissenyar sistemes alimentaris sostenibles que responguen a l'energia de les persones i no sols a la de les màquines.

Un espai de resistència intel·lectual

Malgrat les dificultats institucionals que sovint limiten l'ús d'espais públics per al debat ciutadà, ACICOM reafirma la seua voluntat de continuar sent un **espai amable i còmode** per al pensament i la política. Durant la jornada es va fer una crida a la **valentia** dels governs i de la societat civil per a aturar el «llibertinatge» del mercat lliure que erosiona la igualtat.

La sessió va concloure amb una mirada cap al futur, destacant la importància de l'**alfabetització mediàtica** i la transparència dels mitjans en l'era dels algoritmes. Des d'ACICOM, **convidem tota la ciutadania a participar en les pròximes converses**, com la presentació de l'informe sobre l'estat de la cultura al març o les jornades sobre governança i la realitat del Senegal i Burkina Faso. En un món que canvia a velocitat de vertigen, trobar-se per a escoltar veus plurals és l'única manera de no perdre el rumb.

I. Introducció i Metodologia de la Conversa

L'Associació de Ciutadania i Comunicació (**ACICOM**) ha tornat a demostrar que la reflexió pausada és l'antídot més eficaç contra la immediatesa buida. En la seua darrera «Conversa Oberta», centrada en l'horitzó d'**Europa 2026**, es va articular un espai de debat on l'objectiu no era el consens estèril, sinó el foment d'un **pensament «fora de la caixa»** i creatiu per a dissecar una realitat europea tan complexa com urgent.

Una metodologia per a l'emancipació intel·lectual

La jornada es va estructurar seguint la dinàmica característica d'ACICOM: una combinació equilibrada entre la intervenció de personalitats expertes i una **implicació col·lectiva** que defuig de la simple tertúlia de diletants. El propòsit és clar: oferir un espai «amable i còmode» per a aquells que se senten interpel·lats per la política i el pensament crític.

En aquest sentit, l'**Alfabetització Mediàtica i Informacional (AMI)** va emergir com una peça angular de la conversa. Es va subratllar que, sense una educació crítica i una transparència real dels mitjans —especialment per a conèixer quins interessos s'amaguen darrere de cada capçalera—, la salut democràtica d'Europa corre un perill seriós davant dels algoritmes i la intel·ligència artificial.

Aquesta conversa no és un fet aïllat, sinó part d'un procés continu de construcció de ciutadania. Des d'ACICOM, vos convidem a participar en les **properes trobades obertes**, que tractaran temes tan vitals com l'**Informe de l'Estat de la Cultura** (previst per a març), la mostra de **cinema compromés de Burkina Faso**, o els debats sobre la **governança al Senegal**.

En un món que travessa «temps difícils», la millor eina que tenim és la paraula compartida i la voluntat d'entendre'ns més enllà dels eslògans fàcils. **Vos esperem per a seguir pensant Europa —i el món— en llibertat.**

II. El Repte Geopolític: Seguretat, Defensa i Sobirania

En el marc de la «Conversa Oberta» organitzada per **ACICOM**, el bloc dedicat al **repte geopolític** va ser un dels més intensos, posant de manifest la vulnerabilitat d'una Europa que es troba en una cruïlla històrica entre els seus ideals i la supervivència real en el tauler

mundial.

La contradicció de la defensa: entre el pacifisme i la necessitat

Un dels punts més incisius va ser la reflexió sobre la **gran contradicció** que viu Europa: un continent d'arrels pacifistes i objectores que ara es veu forçat a **preparar-se per a la guerra** i invertir massivament en defensa. Es va descriure la situació actual com a «trista», comparant els europeus amb animals de granja criats en captivitat (un entorn de normes i consensos) que, en ser soltats en la llibertat del bosc, es troben indefensos davant dels «llops» que no respecten cap semàfor internacional. L'expansionisme rus ha trencat el miratge de seguretat dels darrers 85 anys, obligant a una **reindustrialització militar** que xoca frontalment amb la identitat política de molts ciutadans.

L'imperatiu d'«espavilar»: la tecnologia com a camp de batalla

La conversa va subratllar que la guerra ha canviat radicalment de forma en qüestió de mesos. S'hi va alertar que Europa està lluny d'assolir el **dinamisme bèl·lic** actual, marcat per l'ús de **drons, fibra òptica, intel·ligència artificial** i sistemes com Starlink. Per a no quedar enrere davant de potències com **Rússia o la Xina**, s'hi va afirmar rotundament que cal «espavilar» i ser més proactius en la inversió tecnològica. La Xina, específicament, va ser assenyalada per la seua capacitat de desenvolupar armament d'avantguarda, com els míssils hipersònics o drons submarins, que desafien la supremacia tradicional d'Occident.

Sobirania i el model federal davant l'ombra de Trump

El debat sobre la **sobirania** va estar marcat per la incertesa que genera el suport dels Estats Units, especialment sota l'amenaça del retorn de **Trump** (descriu metafòricament com el gendarme amb «perruca taronja»). Els participants van plantejar si la Unió Europea ha de transitar cap a un **model federal** per a deixar de ser un «cavall de Troia» dels interessos americans i tindre una veu pròpia. Aquesta necessitat de federar-se s'accentua davant l'aparició del **«neofeudalisme tecnològic»**, on grans corporacions i figures com els propietaris de Telegram o X (Twitter) se permeten desafiar obertament els governs nacionals, erosionant el poder dels estats.

III. Crítica a l'«Europa Fortalesa» i Visions Socials

El bloc dedicat a la crítica social i l'anomenada «Europa Fortalesa» va ser, sens dubte, el més incisiu i compromés de la jornada. Les veus participants van coincidir a assenyalat una profunda fractura entre els valors fundacionals del continent i la seua praxis política actual, dibuixant un escenari de crisi ètica que afecta tant la gestió de les fronteres com la cohesió social interna.

La «misèria moral» de l'Europa Fortalesa i el xantatge migratori

La conversa va ser especialment dura amb la gestió de les migracions. Es va qualificar l'**Europa Fortalesa** com una «absoluta misèria moral». Es va denunciar que l'anomenada cooperació internacional s'ha desvirtuat fins a convertir-se en una «mentida» o una «trompa», funcionant realment com un mecanisme de **xantatge per al control de fronteres** en països com el **Marroc i Mauritània**. En lloc de fomentar el desenvolupament, les polítiques europees —sovint aplaudides per governs d'esquerra que no exerceixen com a tals— s'utilitzen per a «rentar-se la cara» mentre s'ignoren les barbaritats que pateixen les persones en trànsit.

Feminisme: del «rentat de cara» a la visió transversal

Un altre dels eixos de disidència va ser la manca d'una vertadera **transversalitat feminista** en la política europea. Es va advertir que el feminisme institucional sovint actua com un mer adorn, mentre que el feminisme real —aquell que aporta valors i qüestiona les barbaritats que pateixen les persones— brilla per la seua absència en les taules de decisió.

Es va posar de manifest una doble vara de mesurar: la gran mobilització social davant casos com el de «la Manada» contrasta amb el silenci davant l'explotació de les **collidors de la maduixa** o el sofriment de les dones en les fronteres. En contrast, es van destacar experiències de resistència des de la base, com el treball de les «africanes valentes» en barris com **Orriols**, on dones procedents de diversos països s'organitzen en cooperatives i xarxes de suport mutu, trencant els esquemes de l'Europa benestant.

Desigualtat, extractivisme i la «secessió dels rics»

L'anàlisi de la desigualtat va portar a parlar d'una autèntica «**secessió dels rics**» respecte a les seues obligacions tributàries, provocant una pèrdua total de l'ètica en l'aplicació dels diners públics. Es va denunciar que Europa està mirant cap a un altre costat davant la implantació d'un govern de l'economia sobre la política, la qual cosa trenca el criteri d'igualtat bàsic de qualsevol democràcia.

Aquesta desigualtat es tradueix en un **extractivisme** ferotge sobre les classes treballadores, sent el problema de l'**habitatge** l'exemple més clar. La gent no arriba a final de mes perquè els preus pugen molt més que els sous, mentre es permet que la vivenda siga un objecte d'especulació que expulsa els més vulnerables. Davant d'aquest «llibertinatge» del mercat lliure, els participants van fer una crida a la **valentia política** per a posar límits als lobis i protegir els drets socials.

IV. Models Econòmics i Poders Globals

El bloc dedicat als **models econòmics i els poders globals** va oferir una de les anàlisis més analítiques sobre la fragilitat de l'ordre internacional actual. La discussió no es va limitar a una anàlisi teòrica, sinó que va dissecar com el poder s'està desplaçant dels estats tradicionals cap a noves formes d'autoritarisme estatal i corporatiu, deixant Europa en una posició de vulnerabilitat estratègica.

Xina: L'espill d'un capitalisme d'estat implacable

La figura de **Xina** va emergir en el debat com un «mirall» que reflecteix una forma de poder que Europa no pot ignorar. Es va analitzar el seu **capitalisme d'estat**, un model on el govern manté una capacitat d'**intervenció discrecional** absoluta sobre les grans fortunes. El cas d'**Alibaba** i el seu fundador, Jack Ma, va servir d'exemple: quan una empresa esdevé massa poderosa o la riquesa d'un individu es considera «desvergonyida», l'estat intervé per a forçar el que anomenen «prosperitat comuna».

Aquesta capacitat de l'aparell comunista per a disciplinar els seus propis milionaris contrasta amb la dificultat de les democràcies occidentals per a aplicar una fiscalitat justa a les multinacionals. A més, s'hi va destacar l'**expansió logística global** de la potència asiàtica, exemplificada en el control de punts estratègics com el **canal de Panamà** o el port de

València, on la presència xinesa ja és una realitat econòmica de primer ordre. En el vessant tecnològic, s'hi va advertir que la Xina ja no sols copia, sinó que supera en determinats àmbits la tecnologia nord-americana, com en el cas dels **drones submarins** o els míssils hipersònics.

El «neofeudalisme tecnològic» vs. l'Estat-nació

Un dels conceptes més colpidors de la conversa va ser el de **neofeudalisme tecnològic**. S'hi va debatre com els governs nacionals estan perdent la partida davant de figures que controlen grans xarxes de comunicació i dades. Es va esmentar explícitament com els propietaris de plataformes com **Telegram o X (Twitter)** se senten amb la impunitat d'insultar o desafiar caps de govern, com ha estat el cas de les tensions amb el govern d'Espanya.

Aquest desafiament a la **legalitat democràtica** posa de manifest que les estructures de poder tradicionals, com la Internacional Socialista o altres organismes de coordinació política, han desaparegut o han perdut tota rellevància pràctica davant d'aquests nous gegants. Europa, en aquest escenari, corre el risc de convertir-se en un «cavall de Troia» dels interessos dels Estats Units o quedar a la mercè de les decisions d'uns pocs individus que controlen la infraestructura digital del món.

Una crida a la sobirania i el pensament crític

Davant d'aquesta «secessió dels rics» i l'erosió del poder públic, les veus de la jornada van coincidir en la necessitat d'una **Europa més federal** que pugui establir regles del joc pròpies, especialment en l'àmbit de la **intel·ligència artificial** i la transparència mediàtica. S'hi va recalcar que, mentre els Estats Units i la Xina es disputen l'hegemonia, Europa corre el perill de quedar-se redactant «reglaments estupendos» que ningú aplica si no tenim la força política per a fer-los valdre.

V. Propostes Innovadores: Coneixement i Alimentació

Dins d'aquesta visió polièdrica i plural que caracteritza les «Converses Obertes» d'ACICOM, l'apartat dedicat a les **propostes innovadores** va aportar una alenada d'aire fresc i creativitat intel·lectual, centrant-se en la necessitat de repensar la nostra relació amb el saber i la subsistència bàsica: l'alimentació.

El Parlament del Coneixement: Una visió ecosistèmica

La proposta del **Parlament del Coneixement**, introduïda per **Vicente Domingo** —qui fou director del Centre d'Alimentació Internacional de València—, sorgeix com una resposta crítica al **fraccionament del coneixement** i a l'especialització excessiva que impera en la política actual. Segons Domingo, els sistemes alimentaris han estat gestionats tradicionalment de manera estanca per enginyers agrònoms, nutricionistes o veterinaris. No obstant això, per a construir un sistema agroalimentari realment **profund i potent**, ell postula que és imprescindible incorporar la participació i l'estudi de disciplines humanístiques com l'**antropologia, la sociologia, la filosofia, l'arquitectura i la història**.

Aquesta iniciativa no s'ha quedat en una mera declaració d'intencions, sinó que ha devingut en la creació del **Consejo Global para los Sistemas Alimentarios Sostenibles**, una entitat sense ànim de lucre que busca aplicar aquesta metodologia on el coneixement és **acumulatiu i col·lectiu**. La premissa és clara: en el món complex d'avui, ningú pot posseir una veritat absoluta sense tenir «una altra veu al costat» que pugui contrastar-la o ampliar-la.

L'alimentació com a dret i arma bioestratègica

L'alimentació deixa de veure's com una simple mercaderia per a ser entesa com un element **bioestratègic** fonamental. La conversa va alertar sobre una realitat punyent: **l'utilització de la fam com a arma de guerra**, una pràctica que, lluny de ser un record del passat, s'està patint actualment en el Mediterrani. Per tant, repensar els sistemes alimentaris no és només una qüestió de «menjar millor», sinó una eina per a traccionar canvis en la **cultura, la compra pública i la lluita contra el canvi climàtic**.

L'Energia de les persones davant l'energia de les màquines

Un dels punts més filosòfics i innovadors de la sessió va ser la distinció entre dos tipus d'energia, un concepte treballat per Domingo amb el Premi Nobel de la Pau **Eduard Rubí**:

- **L'energia de les coses i les màquines:** Aquella que mou els avions, la tecnologia i els objectes.
- **L'energia de les persones:** La dimensió humana i vital que no hauria de ser mercantilitzada.

S'hi va fer un advertiment rigorós: **mercantilitzar l'energia de les persones** és una arma poderosíssima de control. La proposta del Parlament del Coneixement advoca per protegir aquesta energia humana en la construcció de polítiques que posen la vida i la dignitat en el centre, evitant que el «neofeudalisme tecnològic» acabe per deshumanitzar els processos socials bàsics.

Un espai obert a la ciutadania

Aquesta conversa és només el principi d'un camí que volem recórrer plegats. Des d'ACICOM, entenem que aquests espais de **pensament fora de la caixa** són essencials per a una ciutadania crítica. Per això, vos convidem a participar en les nostres **properes activitats**:

- La presentació de l'**Informe de l'Estat de la Cultura** (prevista per a la setmana del 9 de març).
- La **Segona Mostra de Cine Compromés de Burkina Faso**, amb sessions en l'Octubre CCC, el Rector Peset i la Nau.
- Trobades sobre la **governança al Senegal** i la participació ciutadana en Àfrica.

En un context de «temps difícils», la millor defensa és una societat que reacciona, que és **reflexiva i propositiva**. Vos esperem en la pròxima Conversa Oberta per a seguir construint aquest **espai amable i còmode** de debat democràtic.